



Tarih ve Kültür Kenti  
City of History and Culture

# KİLİS



T.C.  
KİLİS VALİLİĞİ  
İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü

## Kilis'i Tanıyalım ve Tanıtalım Projesi

TRC1/10/İGMD2/DS/2011

Bu proje 2010 yılı İktisadi Gelişme Mali Destek Programı kapsamında İpekyolu Kalkınma Ajansı tarafından desteklenmektedir.



**tarih ve kültür** kenti  
city of history and culture

# Kilis

KİLİS

Kültür Kenti

Kabaltı



**T**arih ve Kùltür Kenti Kilis, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Gaziantep platosunun güneybatısında, Acar Dağı'nın eteklerinde yer alır. Güneyi Suriye toprakları ile çevrilidir. Bağları ve zeytinlikleri ile olduğu kadar tahıl ambarı ovalarıyla da zengin ve bereketli bir yerleşim merkezidir.

Anadolu, Mezopotamya, Kuzey Suriye ve Mısır gibi en eski uygarlık merkezleri arasında yer alan Kilis, uzun bir dönem ticari yönden hareketli, farklı din ve kùltürlerin bir arada yaşadığı merkez konumu ile varlığını sürdürmüştür.

Komşu ülkeden gelen çay, baharat gibi Arap tatları, rengarenk kumaşlar, elektronik malzemeler, envai çeşit eşyalar ile sınır alışverişinin renklendirdiğı Kilis, Halep'ten yurdumuza giriş yapan ziyaretçilerine sıcakık konukseverliği ile kucak açmaktadır.



Kilis, the City of History and Culture, is located in the South-eastern Region of Turkey, in the southwest of the Gaziantep plateau and at the foot of Acar Mountain. To the south of the city lies the Syrian border. It is a rich and productive city, not only with its vineyards and olive groves but also with fertile plains full of crop fields.

Located in the midst of the oldest centres of civilizations such as Anatolia, Mesopotamia, Northern Syria and Egypt, Kilis has for a long time assumed a central position as a cosmopolitan city with inhabitants from different religions and cultures, and an active commercial life.

Kilis still enjoys an active border trade of Arabic foodstuffs such as tea and spices; fabrics of all colours; electronic appliances; and various other commercial goods; and also warmly welcomes visitors coming to our country from neighbouring Halep (Aleppo).





Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin batısında yer alan Kilis, 1.521 kilometrekarelik yüzölçümüne sahiptir. Suriye ile olan sınır uzunluğu 111 kilometredir.

2010 yılı verilerine göre toplam nüfusu 123.135 olan kentin Musabeyli, Elbeyli ve Polateli olmak üzere üç ilçesi bulunmaktadır. Ekonomisi tarıma dayalı olan ilde üzüm ve zeytincilik en önemli ürünlerdir.

Akdeniz iklimi (tropikal) ile Doğu Anadolu ikliminin (karasal) kesiştiği bir yerde bulunan Kilis ve yöresinde, sözkonusu iklim kuşaklarının özellikleri egemendir. Bu yapı biri sıcak-kuru, diğeri serin-nemli olmak üzere farklı klimatolojik özellik içerir. Yörenin en önemli akarsuyu Afrin Çayı'dır.

Karataş Parkı, Akpınar ve Söğütlüdere ilin doğal güzellikleri arasında yer almaktadır. Ayrıca yemyeşil görüntüleri ile kenti renklendiren Belenöz (Ravanda) Köyü'nde bulunan 4 çınar ve 1 çam ağacı "Kilis'in Anıt Ağaçları" olarak tescil edilmiştir.

Ravanda Kalesi ve Anıt Ağaç



Öncüpınar Sınır Kapısı



Akpınar Mesire Alanı



Located in the west of the South-eastern Region of Turkey, the province of Kilis has an area of 1,521 sq km. Its border with Syria is 111 km long.

Its total population according to 2010 data is 123,135; and the province has three major counties: Musabeyli, Elbeyli and Polateli. Its economy being based on agriculture, the province's most important products are grapes and olives.

Kilis and its environs are in an area where two climate zones, Mediterranean (subtropical climate) and Eastern Anatolian (continental climate), meet. Therefore, characteristics of two different climates can be seen: one warm and dry and the other cool and humid. The most important watercourse of the region is the Afrin Brook.

Karataş Park, Akpınar and Söğütlüdere are among the natural beauties of the province. Furthermore, 4 sycamore trees and 1 pine tree in Belenözü (Ravanda) village, enlivening the city with their lush green for a long time, have been registered as "Monumental Trees" of Kilis.

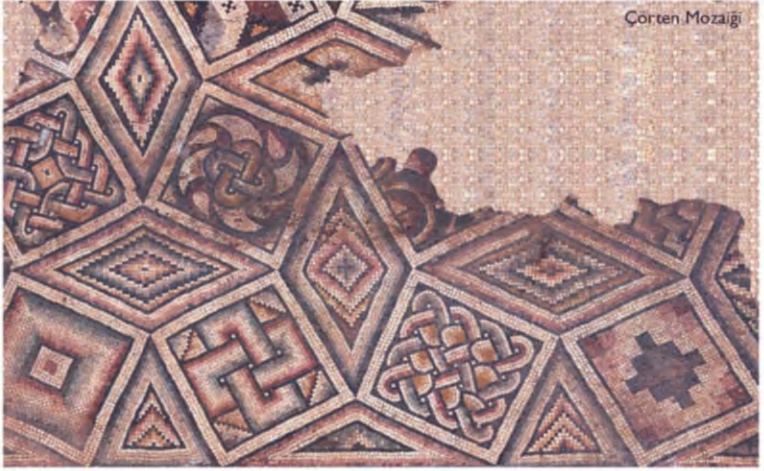


Cumhuriyet Meydanı



Kent genel görünümü





Gortem Mozağı



Roma Dönemi Stel



Sabunhane

Doğası ve yerleşime elverişli coğrafyası ile tarih boyunca; Babil, Hurri-Mitanni, Hitit, Arami, Asur, Pers, Roma, Bizans, Selçuklu, Memluk ve Osmanlı'ya ev sahipliği yapan Kilis, bu uygarlıkların günümüzdeki izleri ile adeta bir açık hava müzesi görünümündedir.

Sahip olduğu bereketli topraklar ile birlikte doğu-batı ve kuzey-güney yönünde uzanan yollar üzerinde bulunması, Kilis'i binlerce yıl boyunca önemli bir yerleşim bölgesi yapmıştır. Gerek şehir merkezi konumundaki Oylum Höyük'te elde edilen arkeolojik bulgular, gerekse il sınırları içerisinde yapılan yüzey araştırmalarında belirlenen arkeolojik merkezler; Kilis'in sahip olduğu arkeolojik zenginliklerinin stratejik konumu ile olan bağlantısına işaret etmektedir.

2000-2003 yılları arasında gerçekleştirilen yüzey araştırması çalışmalarında Kilis ve çevresinde farklı dönemlere ait yaklaşık 150 arkeolojik merkez belirlenmiştir. Bunlar arasında; 62 höyük, 8 tepe yerleşmesi, 22 yamaç yerleşmesi, 16 düz iskan, 11 kale, 17 paleolitik buluntu yeri, 6 kaya oyuğu mezar, 6 mezarlık alanı, 3 doğal mağara, 2 eski kireçtaşı ocağı, 1 su sarnıcı, 1 su kanalı ve 1 su kemeri bulunuyor.



Sogudlu Mozağı



Yavuz Sultan Selim Anıtı  
Yavuzlu Beldesi



Timsah Kayası



Kurtaran Mozağı

Due to its most favourable geographical and natural features, Kilis has hosted Babylonian, Hurrian-Mitanni, Hittite, Aramaic, Assyrian, Persian, Roman, Byzantine, Seljuk, Mameluk and the Ottoman civilizations throughout history, whose remains and current traces have turned the city into an open air museum.

A fertile land where the east-west and north-south trade routes cross, Kilis has been an important settlement for thousands of years. Both the archaeological findings obtained in Oylum Höyük (Tumulus), which was once the city centre, and the archaeological centres determined through surface researches within the boundaries of the province reveal the strong connection of the archaeological richness of Kilis to the strategic location of the city.

During the course of the archaeological surveys carried out between 2000 and 2003, approximately 150 archaeological sites from different periods were identified in Kilis and its surroundings. Among these are: 62 tumuli, 8 hill peak settlements, 22 hillside settlements, 16 level ground settlements, 11 castles, 17 sites of paleolithic artefact sites, 6 rock-carved tombs, 6 burial sites, 3 natural caves, 2 old limestone quarries, 1 water cistern, 1 water canal and 1 aqueduct.



Ravanda Kalesi, Kilis'in kuzeybatısında, Belenözü Köyü yanında, Afrin Çayı'nın doğusunda, kent merkezine 28 km. mesafede yer almaktadır.

Ravanda Kalesi, tüm vadiyi kontrol altında tutacak bir konumdadır. Etrafı açık, görüş açısı geniş, ufuklara hâkim bir dağın tepesine kurulmuştur. Kale içerisinde günümüze ulaşan yapılar arasında, kalenin batı kısmında bulunan tonozlu yapı, güneydeki şapel, ortasında yer alan küçük yuvarlak kule, sarnıç ve burçlar dikkat çekicidir.

Ravanda Kalesi'nin Hititlere kadar uzanan çok eski bir tarihi vardır. Kalenin varlığından Haçlı Seferleri'nde de söz edilmektedir. İslam kaynaklarında er-Ravendan, Haçlı kaynaklarında Ravandel, Ravandal, Ravenel, Ermeni kaynaklarında ise Areventan olarak geçen kale, tarihsel süreç içerisinde bölgeye egemen olan tüm devletlerce kullanılmıştır.



Ravanda Kalesi'nden görüntüler

The Ravanda Castle lies to the northwest of Kilis, next to Belenözü village, to the east of Afrin Brook and at 28 km distance from the city centre.

The Ravanda Castle is positioned so as to control the whole valley. It is built on the top of a mountain with open surroundings and a 360-degree, uninterrupted view of the horizon. Among the remarkable structures within the castle which have survived until today are the vaulted structure in the west side of the castle; the chapel in the south; the small, round tower in the middle of the castle; the cistern and bastions.

The Ravanda castle has an ancient history dating back to the Hittites. The existence of the castle is mentioned in documents about the Crusades as well. The castle called er-Ravendan in Islamic sources; Ravandel, Ravandal, or Ravenel in Crusaders' sources; and Aréventan in Armenian sources, was used by all states ruling over the region throughout history.





**KILIS** The City of Culture

Ravanda Kalesi

Gaziantep-Kilis karayolu üzerinde, aynı adı taşıyan köyde yer alan Oylum Höyük, boyutları ve yüksekliğiyle Ön Asya'nın en büyük höyüklerinden biridir.

En eski Kilis yerleşimi olarak nitelendirilen Oylum Höyük, stratejik konumu nedeniyle, çeşitli dönemler boyunca orduların, kervanların geçtiği bir uğrak noktası olmuş ve hemen her dönemde iskan görmüştür. Anadolu, Suriye ve Mezopotamya kültürlerinin kesiştiği bir merkez özelliği taşımaktadır. Höyük üzerinde gerçekleştirilen arkeolojik kazı çalışmaları, bölgenin 5500 yıllık geçmişine ışık tutmaktadır.

Yerleşimin çok yoğun olduğu Kilis'te 2010 yılında Oylum Höyük dışında Kurukastel Ören Yeri, Söğütlü Harabeleri, Kurtaran Köyü ve Çörtten Höyüğü'nde kazılar yapılmıştır. Kazılarda M.S. 4-5. yüzyıla ait mozaiklere ulaşılmıştır.



Kazı alanından görünüm



Zeytinli çalışma alanı



Mozaikli Bazilika



The Oylum Tumulus, located in a village of the same name on the road between Gaziantep and Kilis, is one of the biggest tumuli in Asia Minor with respect to its size and height.

Due to its strategic position, this tumulus which is considered to be the oldest settlement in Kilis, has been a much-frequented place by armies and caravans throughout various periods, and has been a point of settlement in almost every period in history. It is a centre where Anatolian, Syrian and Mesopotamian cultures intersect. Archaeological excavations performed on the tumulus have shed light on the 5500-year history of the region.

In the city of Kilis, which has been home to many different settlements, excavations were carried out in 2010 in the ruins of Kurukastel; the ruins of Söğütlü; the village of Kurtaran; and the Çörten Tumulus, in addition to those in the Oylum Tumulus. During the course of these excavations, mosaics dating back to 4<sup>th</sup>-5<sup>th</sup> centuries AD were unearthed.



Oylum Höyük genel görünüm



1. Söğütlü, 2. Kurtaran



Arkeolojik buluntular

Afrin Su Kemerı



### Afrin Su Kemerı/ Afrin Aqueduct

Polateli ilçesi'ne bağlı Cengin (Bağarası) Köyü'nün kuzeybatısında Afrin Çayı'na açılan dar bir vadide büyük olasılıkla Roma Dönemine ait olan iki katlı su kemerı kalıntısına rastlanılmıştır.

Su kemerinin devam ettiğini gösteren kalıntılar mevcuttur. Kesme taştan yapılan su kemerinin nerede başlayıp nerede bittiği kesin olarak tespit edilememiştir.

The remains of a two-storey aqueduct, most likely pertaining to the Roman Period, were discovered in a narrow valley to the northwest of Cengin (Bağarası) village in the Polateli district, connecting to the Afrin Brook.

Remains suggest that the aqueduct used to be longer. However, the beginning and ending points of the ashlar stone aqueduct have not been clearly identified.



### Kabaltılar / "Kabaltı"s

Daracık, taş döşeli nostaljik görünümü ile Kilis sokaklarında evlerin kubbe misali sarmaladığı kabaltılara sıkça rastlanır. Kent mimari dokusuna uygun olarak kimi evler sokağın üzerine kaplayacak şekilde inşa edilmişlerdir. Halk arasında bu tür yapılara "kabaltı" denilmektedir.

In Kilis, as part of the local architectural pattern, some houses are built above the streets. These structures frequently found in the city are called "kabaltı"; and they form narrow, stone-laid, barrel-vaulted passages evoking a sensation of nostalgia.

### Kasteller

Kasteller, Kilis kent merkezinde yer alan anıtsal mimari eserlere örnek teşkil etmektedirler. Kent genelinde çeşmeler kastel olarak adlandırılmaktadır:

Karacaoğlu'nın şiirlerinde hayat bulan Kilis kastelleri şarkılara da konu olmuştur:

Kurdağa, Fellah, İbşir Paşa, Aynönü, Nemika ve Salihağa Kastelleri günümüzde varlığını sürdüren kent çeşmeleridir:



Kurdağa Kasteli



İbşir Paşa Kasteli

### Hamamlar

Kilis'te Osmanlı Mimarisi'nin tüm inceliklerini yansıtan hamamlar; günümüzde de varlığını sürdürmektedir:

Tekke Mahallesi, Sabah Pazarı civarında bulunan Paşa Hamamı kentin hamamları içerisinde en büyük ve gösterişli olanıdır. 1567 yılında inşa edilen yapının irili ufaklı 11 kubbesi bulunmaktadır:

Eski Hamam, Meşhedlik Mahallesi Eski Hamam Sokağ'ında bulunmaktadır:

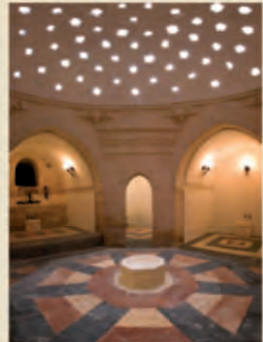
Hoca Hamamı, Vaiz Mahallesi Mehmet Paşa Sokağ'ındadır. Kilis'in en eski hamamı olan yapı halk arasında Koca Hamamı olarak da adlandırılmaktadır:

16. yüzyılın ikinci yarısında inşa edilen Hasanbey Hamamı, Çaylak Mahallesi Hasanbey Hamamı Sokağ'ındadır:

Şeyhler Mahallesi Efeler Sokakta bulunan Tuğlu Hamamı, düzgün kesme taşlarla inşa edilmiş çok kubbeli bir yapıdır:



Paşa Hamamı



Eski Hamam



### "Kastel"s

In the city of Kilis, fountains are called "kastel" in general. Kastels (fountains) are examples of monumental architectural works in the city centre.

The kastels of Kilis are mentioned in the poems of Karacaoğlu, the famous 17<sup>th</sup> century poet, as well as in many a song.

Kurdağa, Fellah, İbşir Pasha, Aynönü, Nemika and Salihağa Kastels are the major fountains of the city that have survived to the present.



Aynönü Kasteli



Küçük Çarşı Kasteli



Eski Hamam

### "Hamam"s

The hamams (Turkish bath houses) of Kilis, reflecting the entire finesse of Ottoman architecture, are still erect and used by the people.

The Pasha Hamam located in the Tekke (Dervish monastery) District, Sabah Pazarı (Morning Market), is the biggest and the most spectacular of all the hamams in the city.

Eski Hamam (The ancient hamam), is on the Eski Hamam Street in the Meşhedlik District.

Hoca Hamamı (Hodja's hamam) is on the Mehmet Pasha Street in the Vaiz (Preacher) District. This structure, the oldest hamam in Kilis, is also called Koca Hamamı (hamam of the husband) by locals.

The Hasanbey Hamam, built in the second half of the 16<sup>th</sup> century, is in Çaylak District, on the street known by its name.

The Tuğlu Hamam on Efeler Street in the Şeyhler (Sheiks) District is a multi-domed structure displaying fine ashlar stone work.



Ulu Camii



Kilis'te antik dönem inançlarının yanı sıra Musevilik, Hristiyanlık ve Müslümanlık gibi semavi dinlerin önemli dini yapıları günümüze kadar varlıklarını sürdürmüştür.

Şurahbil bin Hasene, Şeyh Mansur, Şeyh Muhammed Ensari, Şem'un Nebi, Şeyh Muhammed Bedevi, Bilâl-i Habeşi, Hz. Talha, Hz. Zübeyr ve daha bir çok türbe ile, sahabe makam ve mezarlarıyla Kilis bir evliyalar şehri haline gelmiştir.

Kilis'te mimarisi ile dikkat çeken çok sayıda Türk-İslam eseri cami mevcuttur: Akcurun Camii, Cüneyne Camii, Çalık Camii, Çekmeceli Camii, Hasan Attar Camii, Hindioğlu Camii, Kadı Camii, Katrancı Camii, Kesik Minare Camii, Muallak Camii, Özbek Camii, Murtaza Camii, Pirlioğlu Camii, Şurahbil Camii bunlardan birkaçıdır.

Cami-i Kebir olarak da bilinen Ulu Camii, Kilis'in en eski ve en büyük camisi olması bakımından önemlidir.

16. yüzyıl Klasik Osmanlı Mimarisi tarzında inşa edilen Tekke Camii'nin Mimar Sinan tarafından inşa edildiği kanaati kentte oldukça yaygındır. Yapının Halep'teki Hüsreviye Camii ile benzerliği bu fikri kuvvetlendirmektedir.

Osmanlı Döneminde eğitim, kültür hayatı, ilim faaliyetleri açısından önemli yere sahip olan tekke, zaviye ve medreseler Kilis'te yaygınlık göstermektedir.

Evliya Çelebi'nin "Asitane-i Hazreti Mevlana" sözüyle belirttiği Kilis Mevlevihanesi bugün cami olarak ibadet yaşamını sürdürmektedir. Tekke Mahallesi'nde yer alan yapı ülkemizde ayakta kalabilen 32 mevlevihaneden biridir.



Cüneyne Camii



Kilis Mevlevihanesi



Çalık Camii



Tekke Camii

In Kilis, there are significant surviving religious structures pertaining to monotheistic religions such as Judaism, Christianity and Islam, in addition to those of the ancient period beliefs.

Kilis is a city of saints with many graves and shrines including those of Shurahbil Ibn Hassana, Sheikh Mansur, Sheikh Muhammad Ansari, Sam'un Nebi, Sheikh Muhammad Badavi, Bilal ibn Rabah al-Habashi, Talha, Zubayr, and many more.

In Kilis, there are many Turkish-Islamic mosques with remarkable architectural features. Akcurun Mosque, Cüneyne Mosque, Çalık Mosque, Çekmeceli Mosque, Hasan Attar Mosque, Hindioğlu Mosque, Kadı Mosque, Katrancı Mosque,

Kesik Minare Mosque, Muallak Mosque, Özbek Mosque, Murtaza Mosque, Pirlioğlu Mosque and Şurahbil Mosque are among these mosques.

Ulu Cami, known as Cami-i Kebir (the Big Mosque) is also important as it is the oldest and the biggest mosque in Kilis.

Tekke Camii (Tekke Mosque), built in the classical Ottoman architectural style of the 16th century, is widely believed by the inhabitants of the city to have been



Şurahbil Zaviyesi





Şeyh Muhammed Bedevi Türbesi

built by the famous Mimar Sinan. The similarity of the structure to Hüsreviye Mosque in Aleppo strengthens that belief.

There are many “tekke”s (dervish lodges), “zaviye”s (small Islamic monasteries) and “medrese”s (Moslem theological schools) in Kilis which have assumed important roles with respect to educational, cultural and scientific activities during the Ottoman Period.

The Kilis Mevlevihane (the lodge of the whirling dervishes), defined as “Asitane-i Hazreti Mevlana” by the famous Ottoman traveller Evliya Çelebi, serves as a mosque today. This structure located in the Tekke District is one of the 32 mevlevihanes in our country which have survived until today.



Tabakhane Camii



Kilis Mevlevihanesi

## Kilis Mutfağı

Kilis Mutfağı kendine özgü yemekleriyle zengin bir çeşitliliğe sahiptir. Kilis yemeklerinin ana malzemelerini et ve bulgur oluşturur. Kilis Mutfağında yemekler; acı, tatlı biber, tarçın, kimyon, kişniş gibi baharatlarla tat kazanır.

Eksili malhıta, lebeniye, Kilis tava, oruk, kübbülmüşviyye, şihılmaş, keşkek, tene katması, Kilis katmeri ve gerebiç Kilis Mutfağı'nın belli başlı lezzetleri arasındadır.

Bağlar, zeytinlikler, tahıl ambarı ovalar Kilis'in geleneksel ürünlerinin kaynağıdır. Bağlardan gelen üzümlerle yapılan pekmez çeşitleri ve şireden yapılan tatlılar Kilis'in geleneksel lezzetleri arasında öne çıkar: 'Yaş pekmez', 'Sıcak pekmez' ve 'Gün pekmezi' olmak üzere üç tür pekmez üretilir. Özellikle 'Gün pekmezi' kentle özdeşleşmiştir. Şireden yapılan cevizli sucuk, muska, dilme, kesme, tatlı tarhana gibi tatlı lezzetler ile kuru üzüm türleri Kilis'in geleneksel ürünleri arasındadır. Zeytin ve zeytinyağı da bölgenin en nadide lezzetlerindendir.

Meyvesi, yağı, çekirdeği, dalı ve yaprağıyla çok eski çağlardan bu yana insan yaşamında önemli yeri olan zeytin, Kilis'in de baş tacı olmuştur. İnce kabuğu, küçük çekirdeği ve yüksek yağ oranı ile bilinen Kilis zeytini zeytinyağı üretiminde tercih edilmektedir. Yörede zeytinyağı üretimi ile birlikte var olan ve gelişen bir başka üretim kültürü de sabun imalatıdır.







## Kilis Cuisine

Kilis cuisine offers a wide variety of unique dishes. The main ingredients in Kilis dishes are meat and bulgur (cracked wheat). Tastes of Kilis dishes are enriched with spices such as hot pepper, sweet pepper, cinnamon, cumin and coriander.

Specialties of the Kilis cuisine include "ekşili malhıta", "lebeniye", "Kilis tava", "oruk", "kübbülmüşviyye", "şıhlımahşi", "keşkek", "tene katması", "Kilis katmeri" and "gerebiç", delicious dishes with tongue twisting names.

Vineyards, olive groves and fertile plains with crop fields are the sources of the traditional products of Kilis. Various kinds of "pekmez" (grape molasses) made from the grapes of the local vineyards and desserts made with "şire" (grape juice) and starch are among the most prominent traditional flavours of Kilis. Three types of molasses are produced: "Yaş Pekmez" (molasses made from fresh grapes), "Sıcak Pekmez" (hot molasses), and "Gün Pekmezi" (molasses thickened in the sun). Of these three, especially "Gün Pekmezi" is associated with the city. Sweets made with şire and named according to their shapes such as cevizli sucuk (walnuts on a string dipped in starch grape molasses), muska (triangular), dilme (sliced), kesme (chunks); sweet tarhana soup; and varieties of dried grapes – raisins and sultanas – are among the traditional products of Kilis. Olives and olive oil are also among the most precious flavours of the region.

The olive tree, playing a significant role in the life of humans since ancient times with its fruit, oil, seed, branch, and leaf, has always been held in high esteem in Kilis. The Kilis olive, known for its fine skin, small seed and high oil ratio, is much preferred in olive oil production. Another branch of production coexisting with olive oil production and developing in the region is soap-making.



Zeytin Ağacı

Kilis, tarihindeki zenginliğini günümüze uzanan el sanatlarıyla da yaşatmaktadır. Demircilik, kalaycılık, yemenicilik, dülgercilik, debbağcılık, yorgancılık ve taş işçiliği gibi el sanatları yörede kök salmıştır:



### Nakış İşlemeciliği

Kilis'te nakış işlemeciliğinin geçmişi oldukça eskilere dayanmaktadır. Çiti badem, mercimek, ciğerdeldi, kartopu, cemalyan, çiniğnesi, kanava iğnesi (kaneviçe) ve sim sırma gibi iğne teknikleri uygulanarak işlenen nakışlar genellikle insan, yaprak, çiçek, meyve motifli ve geometrik desenlidir.

### Yemenicilik

Kilis'te yaşayan geleneksel el sanatlarından biri de yemeniciliktir. Yemeni, üstü yumuşak deri, tabanı kalın deri olan ve köşkerler tarafından elde dikilen ökçesiz ayakkabının adıdır.

Yemeni yapımında farklı hayvanların derisi kullanılır. Yumuşak olan üst yüzü 'havır' denilen oğlak derisinden yapılır. Sert olan taban, 'gön' yani kalın siğir veya manda derisinden yapılır. Astar da koyun derisi kullanılır.



El emeği, göz nuru ile üretilen yemeniler; kaliteli doğal malzemeden yapıldığı için teri çekerek, vücudun elektriğini almaktadır.

### Yorgancılık



Saten kumaş üzerine iğneyle işlenerek biçimlenen Kilis Yorganı Kilis'te özdeşleşmiş bir el emeği ürünüdür.

Desenler genellikle göbek denilen orta bölgede yoğunlaşır. Papatya, simetrik papatya, kuş, tavus kuşu, hurma yaprağı, hurma dalı, lale, lale desenli vazolu, karanfil, menekşe, stilize yaprak, rüzgar gülü, su yolu, güneş, kafes, girift, arabesk, helezonik, fiyonklu, armut gibi pek çok desen kaygan ipeksi yüzeyi şenlendirir. Nakış oranı arttıkça yorganın kıymeti de artar.



Kilis is a city as rich in handcrafts today as it was throughout its history. The long-standing regional handcrafts include iron-smithing, tin-smithing, shoe-making, carpentry, tannery, quilt making and stonemasonry.

### Embroidery

The history of embroidery dates back to very old days in Kilis. Mostly human, fruit, floral or geometric motifs are embroidered, using needle techniques such as "çiti badem" (almond fence), "mercimek" (lentil), "çiğerdeldi" (pierced heart), "kartopu" (snowball), "cemaliyan", "çiniğnesi" (Chinese needle), kanava iğnesi (canvas needle) and "sim sirma" (silver thread).



### "Yemeni" making

Another traditional handcraft of Kilis is "yemeni" making. Yemeni is the name of the traditional flat-heeled shoes with soft leather tops and thick leather soles, completely hand made by shoemakers called "köşker".

Various animal hides are used in making yemeni shoes. The soft upper part is made from kid leather known as "havır". Processed buffalo or cowhide called "gön" is used for the sole which is harder

and thicker. Sheepskin is used for the lining.

These finely handcrafted yemenis of quality natural material absorb sweat and relieve body electricity.

### Quilt making

Hand-made and embroidered satin quilts are among the traditional products associated with the city of Kilis.

Patterns mostly focus around the middle section of the quilt called the "belly". A variety of patterns such as daisy, symmetrical daisy, bird, peacock, date palm leaf, date palm branch, tulip, tulip-decorated vase, carnation, violet, stylized leaf, weather vane, watercourse, sun, cage, interlacing, arabesque, spiral, bow, and pear motifs are used to embellish the glossy, silky surface. The value of the quilt increases with the amount of embroidery on it.





**T.C.  
KİLİS VALİLİĞİ  
İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü**

Ekrem Öetin Mahallesi  
Alaeddin Yavaşca Kültür Merkezi Kat: 1 KİLİS  
Tel: 0.348 814 02 53 • 0.348 814 09 96  
Faks: 0.348 813 49 09  
iktm79@kultur.gov.tr



"İpekyolu Kalkınma Ajansı 2010 yılı İktisadi Gelişme Mali Destek Programı kapsamında hazırlanan bu yayının içeriği İpekyolu Kalkınma Ajansı ve/veya Kalkınma Bakanlığı'nın görüşlerini yansıtmamakta olup, içerik ile ilgili tek sorumluluk Kilis İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'ne aittir."